

Hvussu fer eitt borgarligt mál í Føroya Rætti fram?

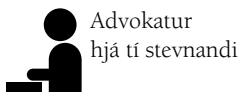
Um tú hevur spurningar ella tørv á vegleiðing, ert tú altíð vælkomin at venda tær til starvsfólk okkara.

Dómari

Advokatur
hjá tí stevnda

Advokatur
hjá tí stevandi

Stevndi

Stevnandi

Vitni

Málið í rættinum

Høvuðsmálið í rættinum er føroyskt, men danskt kann eisini nýtast.

Borgarlig mál

Flestu borgarligu málini í Føroya Rætti verða viðgjørd av einum einstøkum dómara frá rættinum. Í sjófrágreiðingum og barnaverndarmálum og ávísu øðrum rættarmálum luttaka tvey serkøn innan ta ávísa øki. Hesi sita hvør sínu meðna dómaran.

Les meira á baksiðuni á kortinum.

Stevnandi er tann parturin, sum hevur lagt málið fyri rættin.

Stevndi er mótparturin í málinum.

Friður í rættinum

Tað er umráðandi fyri øll – rættin, partarnar í rættarmálinum, vitni og áhoyrarar – at friður er í rættinum.

Minst til at sløkkja fartelesfonina, áðrenn tú fert inn í rættarhølið.

Hvussu rættarmál fara fram

Málið byrjar og partarnir verða avhoyrdir

Øll reisast, tá ið dómárin kemur inn. Málið byrjar við, at advokatarnir hjá portunum í rættarmálinum føra fram teirra málskrøv – hetta merkir, at teir siga hvussu málið eftir teirra tykki eigur at avgerast. Eftir hetta greiður advokaturin hjá tí stevnanði í stuttum frá málinum, samstundis sum hann møguliga lesur upp úr nøkrum av skjølunum í málinum. Síðani geva partarnir frágreiðing. Fyrst greiður tann stevnanði frá, og síðani tann stevndi. Eftir hetta verða møgulig vitni avhoyrd, sum partarnir hava ynskt. Tað kann til dómis vera sýn- og metingarmenn.

Vitnini geva vitnisfrágreiðing

Vitni kunnu ikki koma inn í rættarhølið, fyrr enn tey verða kallað inn. Hetta er fyri at teirra vitnisfrágreiðing ikki verður ávirkað av at hoyra tað, ið partarnir og onnur vitni greiða frá. Tann parturin, ið hevur biðið um vitnið, avhoyrir fyrst vitni, og síðani hevur hin parturin høvi til at seta spurningar. Vitni, ið hava givið vitnisfrágreiðing, eru vælkomn at vera verandi í rættarhølinum og fylgja við restini av rættarmálinum.

Prosedura – málskrøv og endaligar viðmerkingar frá portunum

Tá ið øll hava givið frágreiðing, fara advokatarnir at siga frá sínum sjónarmiðum um málið. Hetta

nevnist prosedura. Fyrst fer advokaturin hjá tí stevnanði og síðani advokaturin hjá tí stevnda at greiða frá, hví málið eigur at avgerast, soleiðis sum teir krevja.

Møguliga fráboðan dómárans / upptøka til dóms

Dómárin kann spyrja partarnar, um teir eru áhugaðir í, at rætturin kemur við eini fráboðan um úrslitið av málinum ella einum uppskotið til semju.

Um dómárin kemur við eini fráboðan ella einum uppskotið til semju, kunnu partarnir á rættarfundinum velja, um teir taka undir við henni ella ikki, ella biðja um eina stutta freist at umræða seg í.

Vitnisskylda og vitnisábyrgd

Vitni hava skyldu til at siga satt í rættinum. Um tú ert í iva, um hvat tú skalt svara, skalt tú gera dómárin vart við tað. Vitni hava sum meginreglu skyldu til at vitna. Serligar undantaksreglur eru galdandi fyri næstringar. Serligar undantaksreglur eru eisini galdandi, um so er at ein vitnisfrágreiðing hevur við sær, at vitnið ella næstringar kunnu verða fyri eitt nú revsing ella mistari vælferð. Ert tú í iva, um tú hevur skyldu til at vitna, skalt tú gera rættin vart við tað.

Um ikki báðir partar taka undir við fráboðanini ella semjuni, verður dómur sagdur í málinum.

Rætturin kannar um, nær dómurin verður sagdur.

Dómur verður sagdur

Tá ið dómurin er sagdur, sendir rætturin eitt avrit av dómnum til partarnar í rættarmálinum ella advokat teirra. Um onkur hevur verið áhoyrari, kann viðkomandi ringja til rættin innan 7 dagar og frætta um úrslitið av dómnum. Í heilt serligum málum kann rætturin gera av, at dómurin verður sagdur á einum rættarfundum. Tá kann ein og hvør koma og hoyra niðurstøðuna lisa upp.

Ótrygg vitni

Um tú sum vitni kennir teg ótrygg/ótryggan, ert tú altíð vælkomn at seta teg í samband við starvsfólkini, ið vilja hjálpa og vegleiða.

Vitnissamsýning v.m.

Vitni hava rætt til vitnissamsýning og endurgjald fyri ferðaútreiðslur. Hetta fæst við at venda sær til tann, sum hevur ynskt at innkalla teg.

Hentar upplýsingar / Føroya Rættur

Samband

Føroya Rættur
C. Ployensgøta 1
FO-100 Tórshavn
Telefon 311003
www.sorinskrivarin.fo
post.sorinskrivarin.fo

Opið er

Mánadag-fríggjadag kl. 9.00-15.00

Parkering

Tað er tðaravmarkað parkering á flestu parkeringsplássum nær við Føroya rætt. Minst til parkerings-skivuna. (Á Skálatrøð og Frúutrøð er møguligt at parkera í longri tð.)

Hvar skalt tú biða?

Tú verður biðin at biða nær við rættarhøli, har tú skalt inn. Kallað verður á teg, tá ið tú skalt inn. Vit miða eftir at sleppa undan biðitið, men tað ber ikki altíð til. Vit heita tí vinaliga á teg um at hava tøl, um tú ikki kemur inn til ásettu tð. Set teg í samband við eitt av starvsfólkunum, um tú heldur teg hava biðað ov leingi.

Ert tú nervøs/nervøsur?

Starvsfólk í móttøkuni kann vísa tær, hvar tú kanst biða, og kann tosa við teg um møguligar spurningar.

Drekka

Vatn og kaffi eru at fáa beint við móttøkuna. Tú kanst taka ein kopp av vatni við inn í rættarhølið, men kaffi og fløskur mugu ikki takast við.

Fólk ið bera brek

Set teg í samband við móttøkuna ella eitt av starvsfólkum okkara, um tær tørvar hjálpa.